

BANKU DARBĪBA

VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

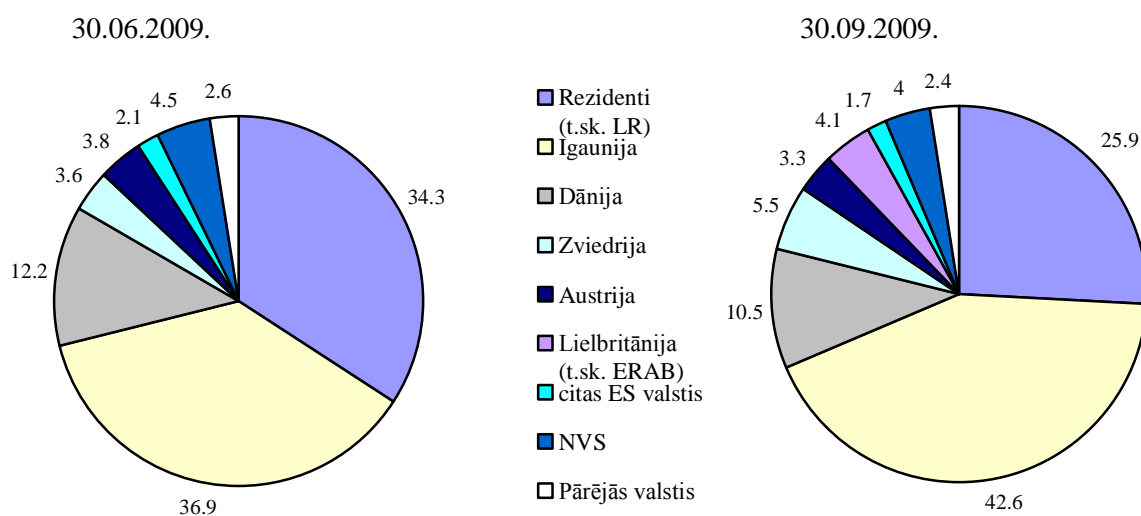
2009. gada 3. ceturksnī Latvijas Republikas Komercreģistrā tika reģistrēta akciju sabiedrības bankas *SNORAS* filiāle, tomēr finanšu darbību pārskata ceturksnī filiāle nesāka, un 2009. gada 30. septembrī Latvijas Republikā joprojām darbojās 21 banka un sešas dalībvalstu banku filiāles.

Pārskata ceturkšņa laikā bankas turpināja stiprināt savu kapitāla bāzi, palielinot gan pamatkapitālu (AS "Baltic International Bank", AS "Latvijas Krājbanka", AS "SEB banka" un "Swedbank" AS), gan subordinēto kapitālu (AS "Latvijas Krājbanka" un AS "SEB banka"), gan arī rezerves kapitālu (AS DnB NORD Banka). Kopējais apmaksātais banku pamatkapitāls 2009. gada 3. ceturkšņa laikā palielinājās par 15.7% un septembra beigās sasniedza 1,274.8 milj. latu, t.sk. ārvalstu kapitāla īpatsvars bija 74.1% (2009. gada 30. jūnijā – 65.7%) (sk. 1. att.).

1. attēls

BANKU APMAKSĀTAIS PAMATKAPITĀLS VALSTU DALĪJUMĀ

(perioda beigās; procentos)

2009. gada septembra sākumā Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka (ERAB) no VAS "Privatizācijas aģentūra" iegādājās 25% plus vienu akciju no AS "Parex banka" pamatkapitāla, tādējādi Latvijas Republikai piederošā daļa kopējā apmaksātajā banku pamatkapitālā samazinājās un 2009. gada 30. septembrī bija 17.4% (2009. gada 30. jūnijā – 25.8%).

2009. gada 3. ceturkšņa beigās 10 bankas bija dalībvalstu un ārvalstu banku meitas sabiedrības, un šo banku tirgus daļa banku sektora kopējos aktīvos 30. septembrī bija 54.3%, t.sk. piecām dalībvalstu banku meitas bankām – 51.5%, savukārt piecām NVS¹ valstu banku meitas bankām – 2.8% (2009. gada 30. jūnijā attiecīgi – 54.3%, 51.3% un 3%). Septembra beigās sešu ārvalstu

¹ NVS – Neatkarīgo valstu savienība.

banku filiāļu tirgus daļa banku sektora kopējos aktīvos bija 12.2% (2009. gada 30. jūnijā – 12.4%).

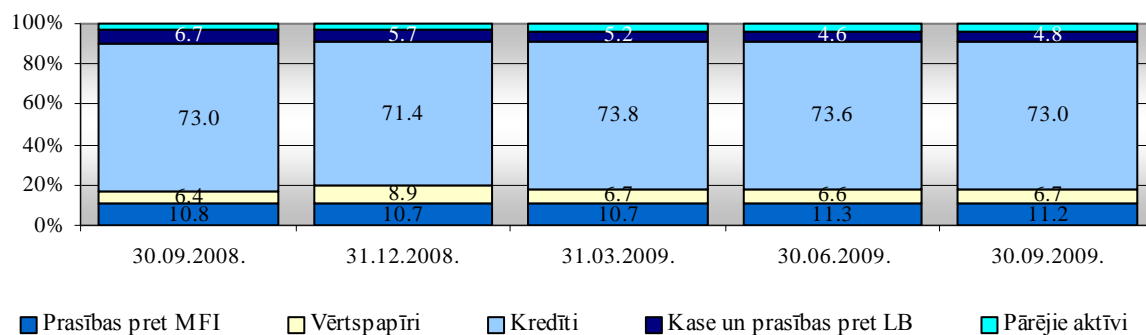
AKTĪVU UN PASĪVU STRUKTŪRA

2009. gada 3. ceturksnī turpinot samazināties banku kopējo saistību apmēram pret MFI² (dažu banku sindicēto kredītu atmaksa, kā arī no mātes bankām piesaistītā finansējuma atmaksa saskaņā ar aizdevumu atmaksas grafikiem), kā arī mazinoties banku piesaistīto (galvenokārt rezidentu) noguldījumu apmēram, kopējais banku sektora aktīvu apmērs 2009. gada 3. ceturksnī samazinājās par 163.4 milj. latu jeb 0.8% (2009. gada 2. ceturksnī samazinājums bija par 461.9 milj. latu jeb par 2.1%), un to apmērs septembra beigās sasniedza 21.6 mljrd. latu. Banku aktīvu struktūrā lielākais īpatsvars bija kredītiem – 73%, banku prasībām pret MFI – 11.2% un ieguldījumiem vērtspapīros – 6.7% (2009. gada 30. jūnijā – 73.6%, 11.3% un 6.6%) (sk. 2. att.).

2. attēls

AKTĪVU STRUKTŪRA

(procentos)

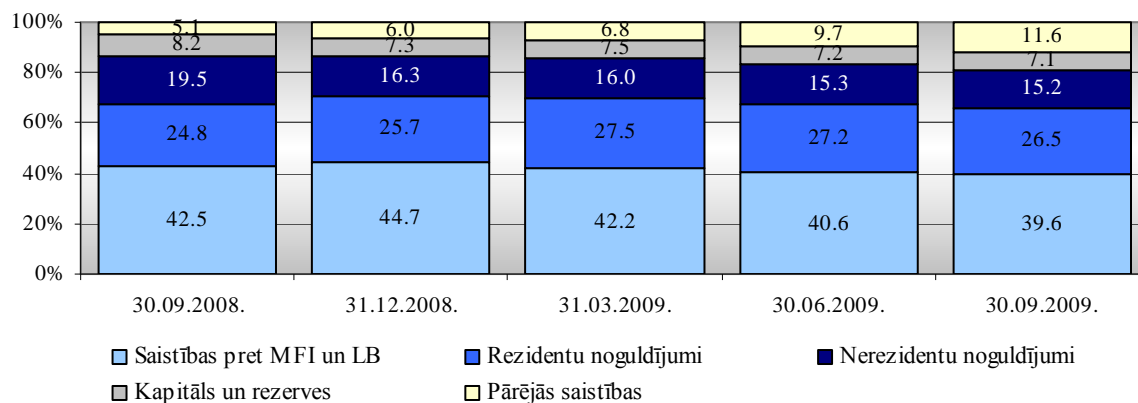

Banku pasīvu struktūrā pārskata ceturkšņa beigās rezidentu noguldījumi veidoja 26.5%, nerezidentu noguldījumi – 15.2%, savukārt banku saistības pret MFI un Latvijas Banku – 39.6% (2009. gada 30. jūnijā – 27.2%, 15.3% un 40.6%) (sk. 3. att.).

3. attēls

PASĪVU STRUKTŪRA

(procentos)

Kopējais ārvalstu banku finansējums savām Latvijas meitasbankām un filiālēm 2009. gada 3. ceturkšņa laikā samazinājās par 188.4 milj. latu jeb 2.9% (2009. gada 2. ceturksnī samazinājums bija par 218 milj. latu jeb par 3.3%) un septembra beigās joprojām veidoja 75.2% no kopējām banku saistībām pret MFI.

KREDĪTI

2009. gada 3. ceturksnī, turpinoties ekonomikas lejupslīdei un ekonomiskās situācijas attīstības nenoteiktībai, banku kopējā kredītportfeļa atlikums turpināja samazināties – pārskata ceturksnī tas saruka vēl par 230 milj. latu jeb 1.4% un septembra beigās sasniedza 15.8 mljrd. latu (2009. gada 2. ceturksnī samazinājums bija par 400 milj. latu jeb par 2.4%).

Kredītportfelis tautsaimniecības nozaru griezumā

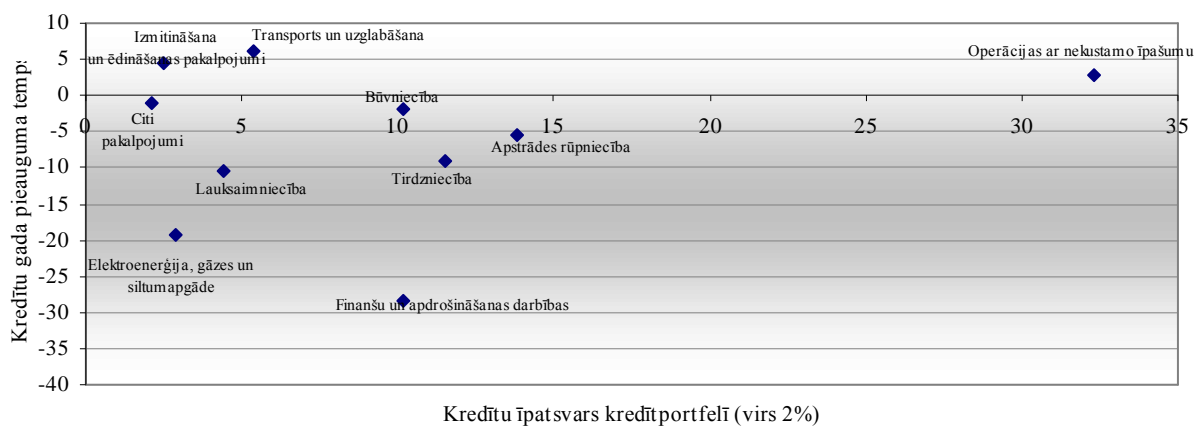
Latvijas tautsaimniecības attīstībai izsniegto kredītu atlikums pārskata ceturkšņa laikā samazinājās par 124.4 milj. latu jeb par 1.6% un septembra beigās sasniedza 7.7 mljrd. latu (2009. gada 2. ceturksnī samazinājums bija par 218.3 milj. latu jeb 2.7%). Pārskata ceturksnī visstraujāk izsniegto kredītu atlikums sarucis tādās nozarēs kā tirdzniecība (par 43 milj. latu jeb par 4.6%), apstrādes rūpniecība (par 38 milj. latu jeb par 3.4%) un operācijas ar nekustamo īpašumu (par 23 milj. latu jeb par 0.9%). Lai arī kopējais tautsaimniecības attīstībai izsniegto kredītu atlikums 2009. gada 3. ceturksnī samazinājās, atsevišķām nozarēm (ar kopējo īpatsvaru kredītportfelī – 5.5%) izsniegto kredītu atlikums pieauga: profesionāliem, zinātniskiem un tehniskiem pakalpojumiem – par 12.5 milj. latu jeb 50.7%, citiem pakalpojumiem – par 17 milj. latu jeb par 11.6% un elektroenerģijai, gāzei un siltumapgādei – par 9 milj. latu jeb par 4.2%.

Nozares ar lielāko īpatsvaru kopējos tautsaimniecībai izsniegtajos kredītos septembra beigās joprojām bija operācijas ar nekustamo īpašumu (32.3%), apstrādes rūpniecība (13.8%) un tirdzniecība (11.5%), kā arī finanšu un apdrošināšanas darbības (10.2%) un būvniecība (10.2%) (sk. 4. att.).

4. attēls

TAUTSAIMNIECĪBAS NOZARĒM IZSNIEGTO KREDĪTU ĪPATSVARU KREDĪTPORTFELĪ* UN ŠO KREDĪTU GADA PIEAUGUMA TEMPI

(30.09.2009.; procentos)

* Banku kredītportfelī iekļauti rezidentu finanšu institūcijām, valsts uzņēmumiem un privātuzņēmumiem izsniegtie kredīti.

² Monetārās finanšu institūcijas (MFI) – kredītiestādes un naudas tirgus fondi.

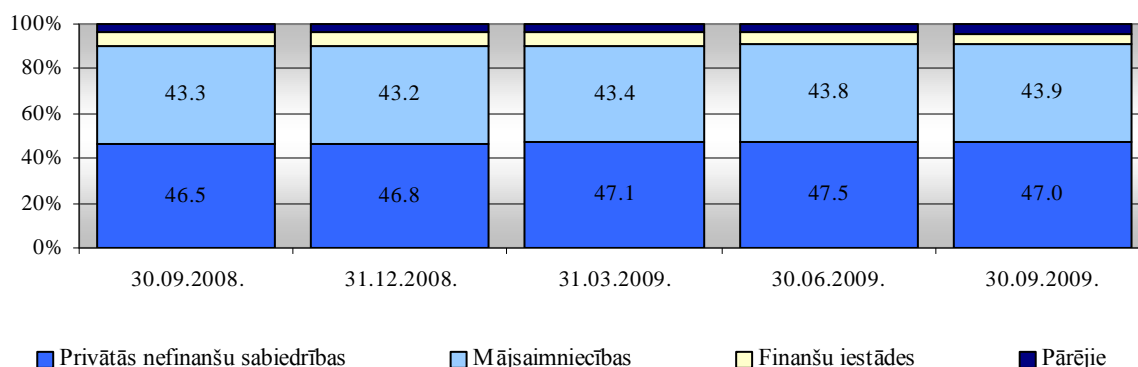
Kreditportfelis aizņēmēju (rezidentu) kategoriju griezumā

Līdz 2009. gada 3. ceturkšņa beigām no nebankām izsniegto kredītu kopējā apmēra 89% bija saņēmumi rezidenti, t.sk. privātās nefinanšu sabiedrības – 47%, mājsaimniecības – 43.9% un finanšu iestādes – 5% (2009. gada 30. jūnijā – 47.5%, 43.8% un 4.8%) (sk. 5. att.). Pārskata ceturksnī visbūtiskāk izsniegto kredītu atlikums sarucis privātajām nefinanšu sabiedrībām – par 160 milj. latu jeb 2.4% un mājsaimniecībām – par 71 milj. latu jeb 1.1%, savukārt finanšu iestādēm un valsts nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikums šajā ceturksnī palielinājies attiecīgi par 26 milj. latu jeb 3.9% un par 10 milj. latu jeb 2.5%.

5. attēls

AIZŅĒMĒJU SEKTORĀLAIS DALĪJUMS

(procentos)

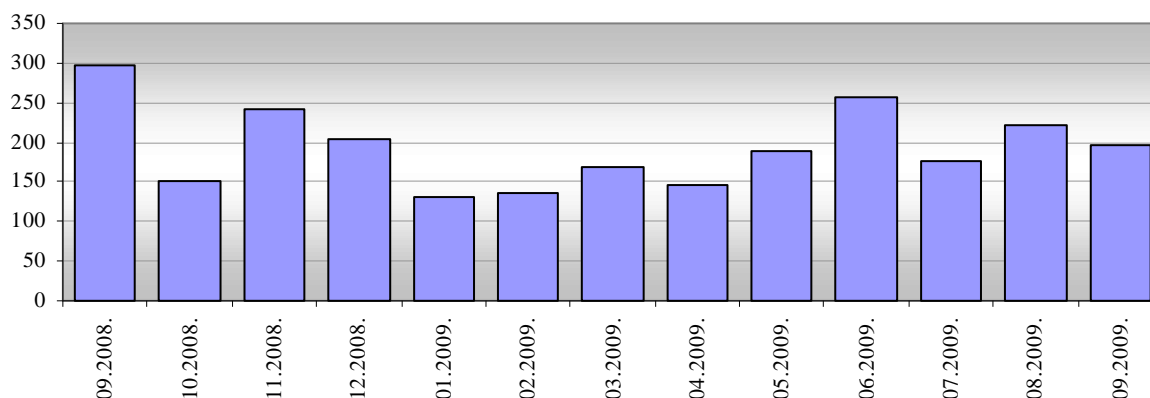

2009. gada 3. ceturkšņa laikā nefinanšu sabiedrībām no jauna izsniegto kredītu apmērs kopā ar kredītiem, kuriem ir līgumā iepriekš neparedzēti, mainīti līguma nosacījumi, bija 594 milj. latu, t.i., aptuveni tikpat, cik iepriekšējā ceturksnī (sk. 6. att.).

6. attēls

NEFINANŠU UZŅĒMUMIEM NO JAUNA IZSNIEGTIE KREDĪTI UN KREDĪTI AR LĪGUMĀ NEPAREDZĒTIEM, MAINĪTIEM LĪGUMA NOSACĪJUMIEM

(milj. latu)

Pārskata ceturksnī turpināja samazināties gan mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikums – par 63 milj. latu jeb 1.3% (iepriekšējā ceturksnī – par 55 milj. latu jeb 1.1%) –, gan arī izsniegto patēriņa kredītu atlikums – par 14 milj. latu jeb 1.9% (iepriekšējā ceturksnī – par 18 milj. latu jeb par 2.4%). Mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikums septembra beigās sasniedza 4,888

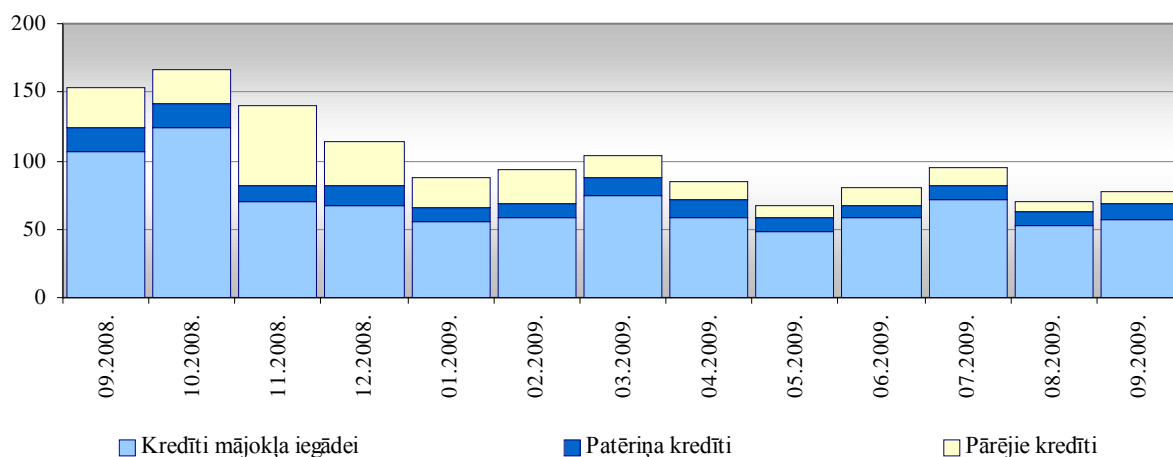
milj. latu, savukārt patēriņa kredītu – 745 milj. latu, t.i., attiecīgi 79.4% un 12.1% no mājsaimniecībām izsniegtajiem kredītiem.

Mājsaimniecībām no jauna izsniegto kredītu apmērs kopā ar kredītiem, kuriem ir līgumā iepriekš neparedzēti, mainīti līguma nosacījumi, pieauga no 231 milj. latu 2009. gada 2. ceturksnī līdz 243 milj. latu pārskata ceturksnī jeb par 5.2%, t.sk. mājokļa iegādei – 182 milj. latu, bet patēriņam – 32 milj. latu (sk. 7. att.).

7. attēls

MĀJSAIMNIECĪBĀM NO JAUNA IZSNIEGTIE KREDĪTI UN KREDĪTI AR LĪGUMĀ NEPAREDZĒTIEM, MAINĪTIEM LĪGUMA NOSACĪJUMIEM

(milj. latu)

Pārskata ceturksnī turpināja samazināties mājsaimniecībām izsniegto kredītu kopējais skaits, t.i., ceturkšņa laikā samazinoties par 15.9 tūkst., septembra beigās tas sasniedza 1,255 tūkst., t.sk. visstraujāk saruka norēķinu karšu un norēķinu kontu kredītu skaits – par 17.9 tūkst., patēriņa preču iegādei izsniegto kredītu skaits – par 9.3 tūkst., kā arī mājokļu iegādei, rekonstrukcijai un remontam izsniegto kredītu skaits saruka par 1.9 tūkst., savukārt mājsaimniecībām izsniegto pārējo kredītu skaits palielinājās par 13.1 tūkst. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu kopējā skaitā septembra beigās joprojām vairums jeb 63.6% bija norēķinu karšu un norēķinu kontu kredīti, 15.4% bija kredīti patēriņa preču iegādei un 12.2% bija kredīti mājokļu iegādei, rekonstrukcijai un remontam.

2009. gada 3. ceturkšņa laikā vidējais vienai mājsaimniecībai izsniegtā kredīta apmērs būtiski nav mainījies un septembra beigās bija: mājokļa iegādei, rekonstrukcijai un remontam – 32 tūkst. latu, patēriņam – 2.5 tūkst. latu, norēķinu karšu – 367 lati.

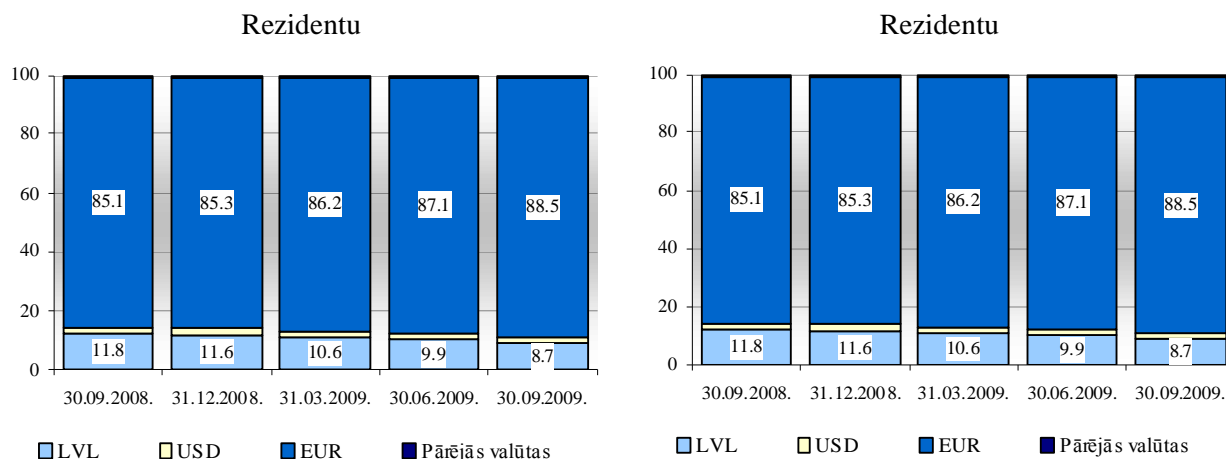
Kredītportfelis valūtu griezumā

Pārskata ceturksnī rezidentu kredītportfelī turpināja sarukt visās valūtās, izņemot *euro*, izsniegto kredītu atlikumi. Latos izsniegto kredītu atlikumam sarūkot par 14.1% un ASV dolāros izsniegto kredītu atlikumam sarūkot par 7.6%, banku kopējā kredītportfelī samazinājās šajās valūtās izsniegto kredītu īpatsvars un septembra beigās attiecīgi bija 8.7% un 2.1%, savukārt *euro* izsniegto kredītu īpatsvars septembra beigās sasniedza jau 88.5% (2009. gada 30. jūnijā – 9.9%, 2.3% un 87.1%) (sk. 8. att.).

8. attēls

KREDĪTPORTFELIS VALŪTU GRIEZUMĀ

(procentos)

Pārskata ceturksnī, nerezidentu kredītportfelim samazinoties par 33 milj. latu jeb 1.9%, dominējošās valūtas kredītu portfeli joprojām bija *euro* – 54.7% un ASV dolāri – 42% (2009. gada 30. jūnijā – 52.2% un 44%) (sk. 8. att.).

Kredītportfelis kredītu veidu griezumā

Lai gan 2009. gada 3. ceturkšņa laikā visbūtiskāk izsniegto kredītu atlikums samazinājās hipotēku kredītiem (par 83 milj. latu jeb 1%) un komerckredītiem (uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu palielināšanai) (par 58 milj. latu jeb 2%), tomēr banku kopējā kredītportfelī tie joprojām veidoja lielāko īpatsvaru, t.i., attiecīgi 54.7% un 18.5% (2009. gada 30. jūnijā attiecīgi – 54.4% un 18.6%). Izsniegto industriālo kredītu³ atlikumam, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, palielinoties par 5.9%, arī to īpatsvars banku kopējā kredītportfelī ir audzis no 12.5% iepriekšējā gada šajā periodā līdz 13.9% 2009. gada 3. ceturkšņa beigās (sk. 9. att.).

9. attēls

KREDĪTU VEIDI UN TO GADA PIEAUGUMA TEMPI

(30.09.2009.; procentos)

*Banku kredītportfelī iekļauti kredīti rezidentiem, izņemot kredītus centrālajām/vietējām valdībām un tranzītkredītus.

³ Industriālie kredīti – aizdevumi, kas izsniegti nefinanšu sabiedrībai, finanšu iestādei vai mājsaimniecības apkalpojošai bezpeļņas institūcijai pamatlīdzekļu iegādei un citu ilgtermiņa ieguldījumu projektu finansēšanai, izņemot aizdevumus, kuri uzrādīti kā finanšu līzings vai hipotēku kredīts.

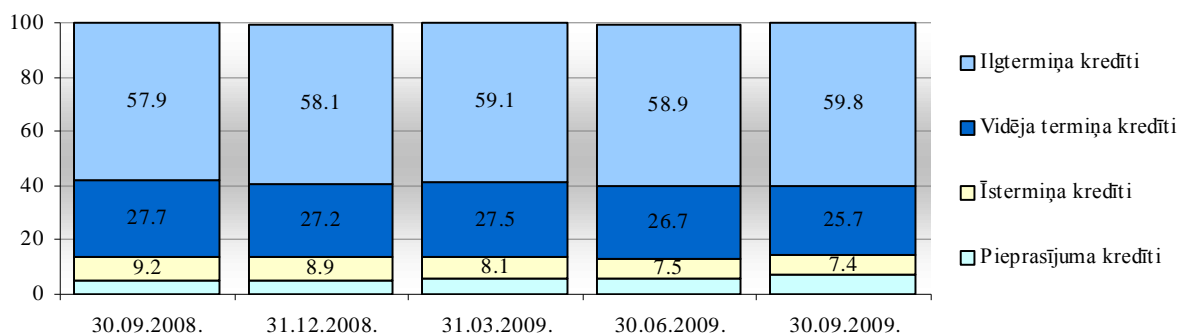
Kredītportfeļa termiņstruktūra

Pārskata ceturkšņa beigās banku kredītportfelī ilgtermiņa kredīti (ilgāk par pieciem gadiem) sasniedza 59.8%, vidēja termiņa kredīti (no viena līdz pieciem gadiem) – 25.7%, īstermiņa kredīti (līdz vienam gadam) – 7.4% un pieprasījuma – 7.1% (2009. gada 30. jūnijā attiecīgi – 59.7%, 26.7%, 7.5% un 6.1%) (sk. 10. att.).

10. attēls

KREDĪTPORTFEĻA TERMIŅSTRUKTŪRA

(procentos)

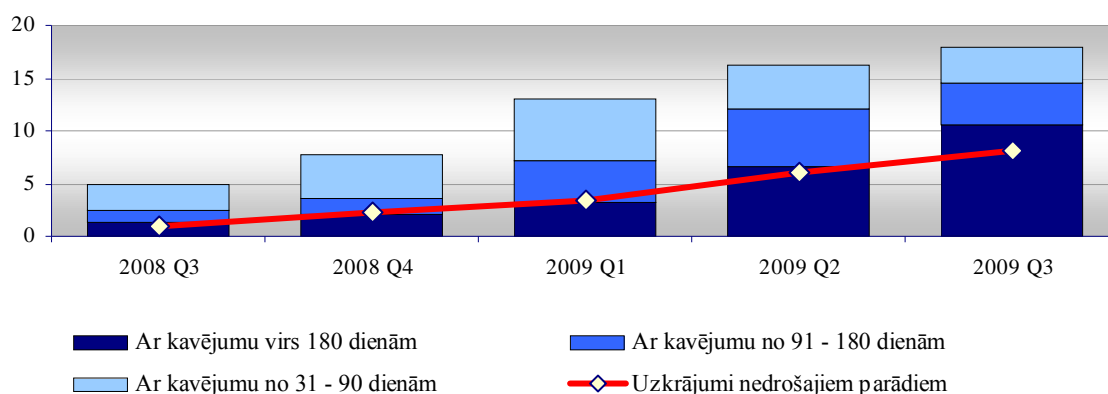
Kredītportfeļa kvalitāte

2009. gada 3. ceturksnī, turpinoties ekonomikas lejupslīdei, aizņēmēju maksātspēja neuzlabojās. Kredītu bez maksājumu kavējumiem (pamatsummas un/vai procentu maksājumu) daļa kopējos kredītos samazinājās no 76.5% 2009. gada 2. ceturkšņa beigās līdz 74.8% pārskata ceturkšņa beigās, savukārt kredītu ar maksājumu kavējumiem virs 90 dienām īpatsvars kredītportfelī septembra beigās sasniedza 14.5% jeb 2.290 milj. latu (2009. gada 2. ceturkšņa beigās – 12%). Krītoties kredītportfeļa kvalitātei, pārskata ceturkšņa laikā banku izveidoto uzkrājumu apmērs nedrošiem parādiem palielinājās par 299 milj. latu un septembra beigās sasniedza 1,273 milj. latu. 2009. gada 3. ceturkšņa beigās banku uzkrājumi veidoja 8.1% no banku kredītportfeļa (2009. gada 2. ceturkšņa beigās – 6.1%) (sk. 11. att.).

11. attēls

KREDĪTI AR MAKSĀJUMU KAVĒJUMU VIRS 30 DIENĀM UN UZKRĀJUMI PROCENTOS NO KREDĪTPORTFEĻA

(30.09.2009.; procentos)

Pārskata ceturkšņa beigās 14 bankās virs 90 dienām kavēto kredītu īpatsvars kredītu atlikumā nepārsniedza banku sektora vidējo rādītāju, t.i., 14.5%, un šo banku aktīvu īpatsvars kopējos banku sektora aktīvos bija 38.9% (2009. gada 2. ceturkšņa beigās – 80%) (sk. 1. tab.). Tajā pašā laikā astoņās bankās (ar 18.1% aktīvu īpatsvaru banku sektora kopējos aktīvos) virs 90 dienām kavēto kredītu īpatsvars kredītportfelī pārsniedza 20%.

1. tabula

BANKU DALĪJUMS GRUPĀS ATBILSTOŠI VIRS 90 DIENĀM KAVĒTO KREDĪTU ĪPATSVARAM KATRAS BANKAS KREDĪTPORTFELĪ

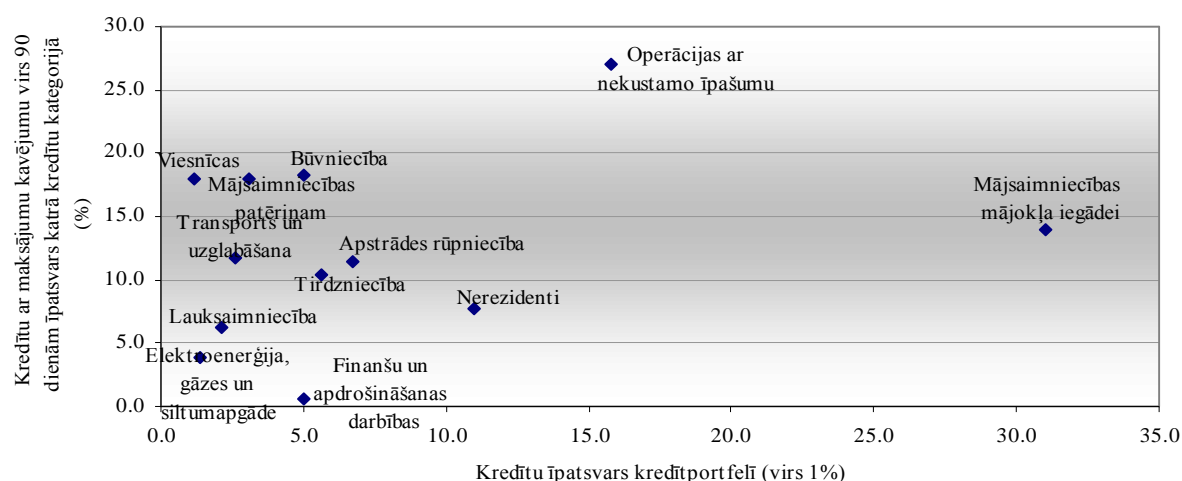
Virs 90 dienām kavēto kredītu īpatsvars katras bankas kredītportfelī (%)	30.06.2009.		30.09.2009.	
	Banku un ārvalstu banku filiāļu skaits	Banku tirgus daļa (% no kopējiem banku aktīviem)	Banku un ārvalstu banku filiāļu skaits	Banku tirgus daļa (% no kopējiem banku aktīviem)
Līdz 7	10	21.2	6	16.6
7.1–14.5	7	58.8	8	22.3
14.6–20.0	5	16.7	5	43.0
Virs 20	5	3.3	8	18.1

2009. gada 3. ceturkšņa beigās vairums kredītu ar maksājumu kavējumu virs 90 dienām bija rezidentu mājsaimniecībām mājokļu iegādei izsniegti kredīti, kā arī kredīti operācijām ar nekustamo īpašumu, t.i., attiecīgi 29.9% un 29.3% no banku sektora kopējiem kredītiem (2009. gada 2. ceturkšņa beigās attiecīgi – 29.9% un 30.8%) (sk. 12. att.).

12. attēls

KREDĪTU AR MAKSĀJUMU KAVĒJUMIEM VIRS 90 DIENĀM KONCENTRĀCIJA PA KREDĪTU KATEGORIJĀM

(30.09.2009.; procentos)

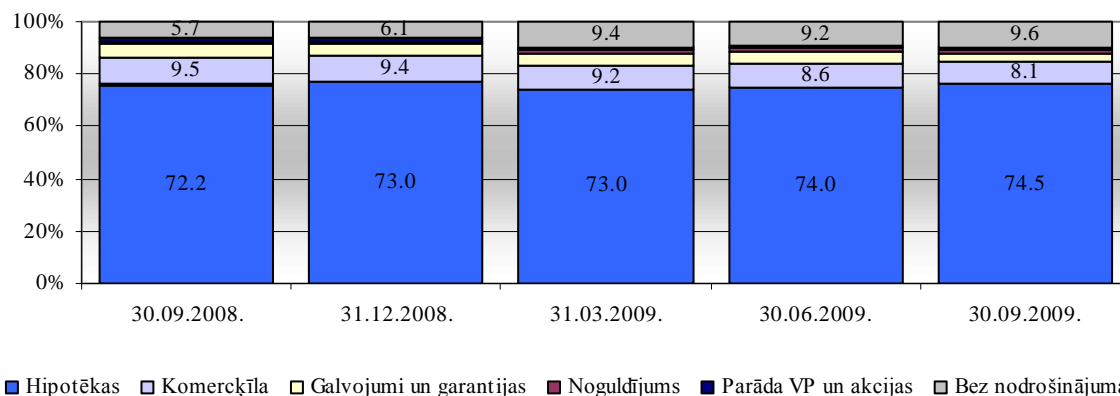
Kreditportfeļa nodrošinājums

2009. gada 3. ceturkšņa beigās 74.5% no visiem izsniegtajiem kredītiem bija nodrošināti ar hipotēkām⁴, t.sk. populārākās bija pirmās mājokļu hipotēkas – 34.4% un pirmās komercīpašumu hipotēkas – 26.7% (2009. gada 30. jūnijā attiecīgi – 74%, 33.8% un 26.3%). No pārējiem kredītu nodrošinājumu veidiem nemainīgi populārākais bija komercķīlas – 8.1% (2009. gada 30. jūnijā – 8.6%) (sk. 13. att.).

13. attēls

KREDĪTPORTFEĻA NODROŠINĀJUMA VEIDI

(procentos pret kredītu atlikumu)

Pārskata ceturkšņa beigās hipotēka kā nodrošinājums dominēja kredītiem, kas izsniegti tādām nozarēm kā, piemēram, valsts pārvalde un aizsardzība – 97.7%, operācijas ar nekustamo īpašumu – 92.1%, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi – 92%, izglītība – 91.4%, kā arī būvniecība – 85.6%. Savukārt tādām nozarēm kā informācijas un komunikācijas pakalpojumi, ūdens apgāde un atkritumu apsaimniekošana, kā arī transports un uzglabāšana nozīmīgs kredītu nodrošinājuma veids ir komercķīlas. Tās 2009. gada septembra beigās kalpoja par nodrošinājumu attiecīgi 46.2%, 37% un 33.5% no attiecīgajai nozarei izsniegto kredītu kopējā apmēra. Mazāk izplatītie nodrošinājumu veidi ir akcijas un parāda vērtspapīri, kā arī noguldījumi, kas bija nodrošinājums 1.6% no kopējā banku izsniegtā kredītu apmēra. Uzņēmumiem (galvenokārt valsts un pašvaldību), kas pārstāv elektroenerģijas, gāzes un siltumapgādes nozares, septembra beigās 77% kredītu bija izsniegti bez nodrošinājuma, par pamatu ņemot to nākotnes ienākošās naudas plūsmas (t.i., 2.2% no visiem tautsaimniecībai izsniegtajiem kredītiem). No kredītiem, kam par nodrošinājumu kalpoja valsts galvojums vai garantija, lielākā daļa jeb aptuveni 52% septembra beigās bija rezidentu māsaimniecībām izsniegtie studējošo kredīti (sk. 14. att.).

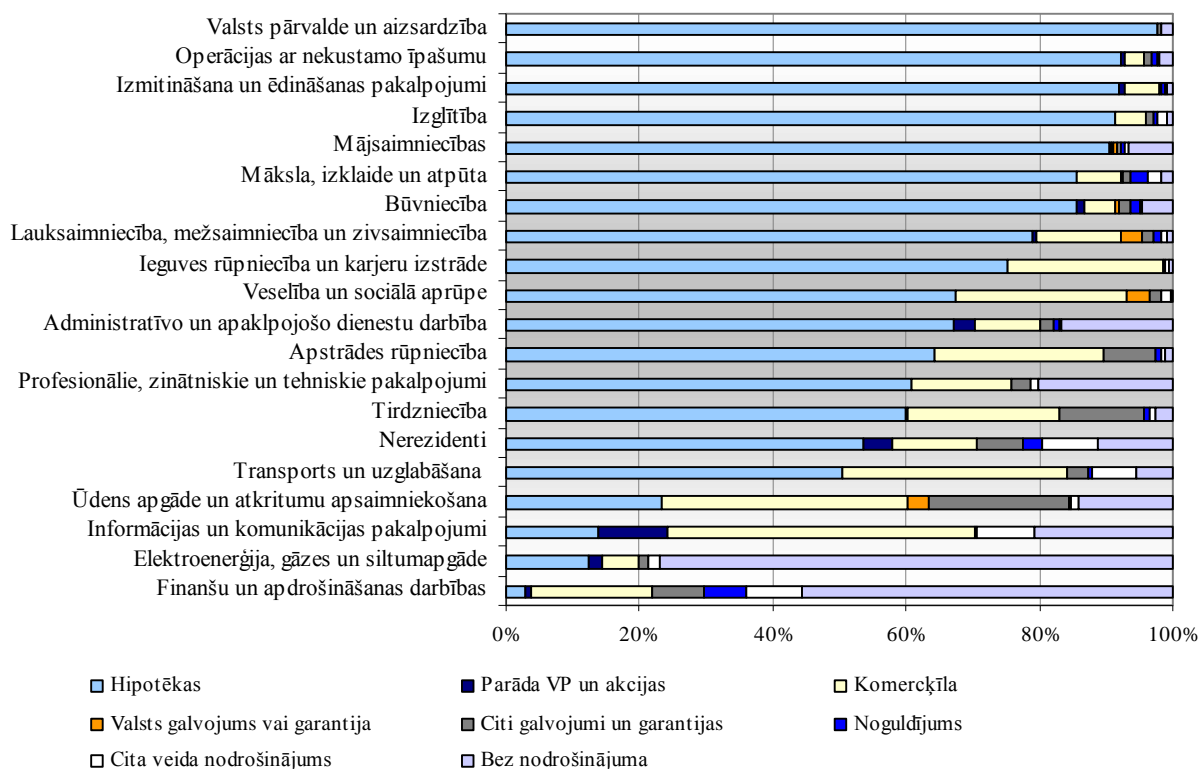
No māsaimniecībām izsniegtajiem kredītiem 90.6% bija nodrošināti ar hipotēku, t.sk. māsaimniecībām izsniegtie kredīti mājokļa iegādei, rekonstrukcijai vai remontam bija nodrošināti ar hipotēku par 99.7%.

⁴ Hipotēka ir zemesgrāmatā reģistrēts nekustamā īpašuma ieķīlājums, saglabājot ieķīlātāja īpašuma tiesības ar ķīlas ņēmēja noteiktajiem ierobežojumiem. Ja ieķīlātājs nepilda saistības, ieķīlātais nekustamais īpašums tiek pārdots.

14. attēls

KREDĪTPORTEĻA NODROŠINĀJUMA VEIDI NOZARU GRIEZUMĀ

(30.09.2009.; procentos)

NOGULDĪJUMI

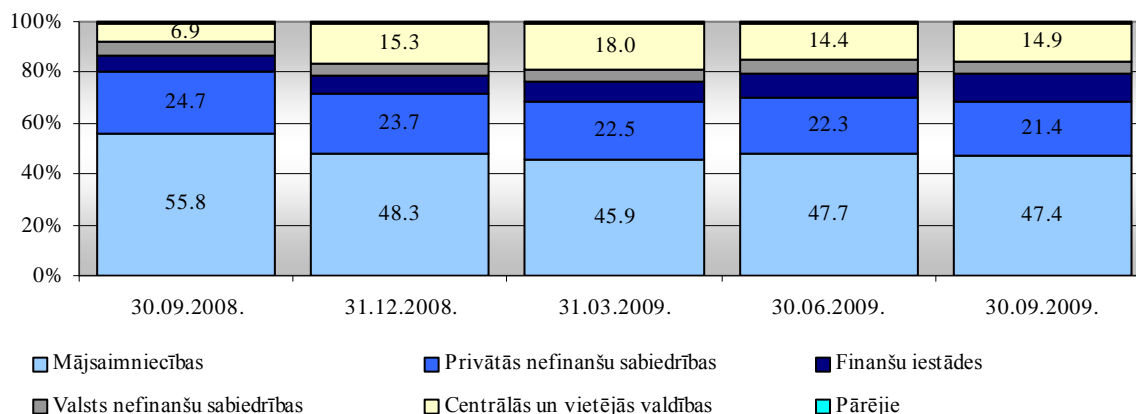
2009. gada 3. ceturksnī noguldījumu kopējais apmērs banku sektorā samazinājās par 240.5 milj. latu jeb 2.6%, t.sk. rezidentu noguldījumu apmērs valsts ekonomiskās lejupslīdes apstākļos samazinājās par 201.6 milj. latu jeb 3.4% (2009. gada 2. ceturksnī samazinājās par 3%), savukārt nerezidentu noguldījumu apmērs saruka par 38.9 milj. latu jeb 1.2% (2009. gada 2. ceturksnī samazinājās par 6.5%). Rezidentu noguldījumi pārskata ceturksnī galvenokārt samazinājās, rūkot mājsaimniecību un privāto nefinanšu sabiedrību noguldījumu apmēram, t.i., attiecīgi par 109 milj. latu un 93 milj. latu jeb par 3.9% un 7.1%.

Rezidentu noguldījumu īpatsvars kopējos noguldījumos septembra beigās sasniedza 63.6% (2009. gada 2. ceturksņa beigās – 64.1%), t.sk. lielāko daļu veidoja mājsaimniecību noguldījumi (47.4%), privāto nefinanšu sabiedrību noguldījumi (21.4%), kā arī centrālo un vietējo valdību noguldījumi (14.9%) (sk. 15. att.). Nerezidentu noguldījumos lielāko daļu (76.4%) tradicionāli veidoja privāto nefinanšu sabiedrību noguldījumi (2009. gada 2. ceturksņa beigās – 76.8%).

15. attēls

NOGULDĪTĀJU (REZIDENTU) SEKTORĀLAIS DALĪJUMS

(procentos)

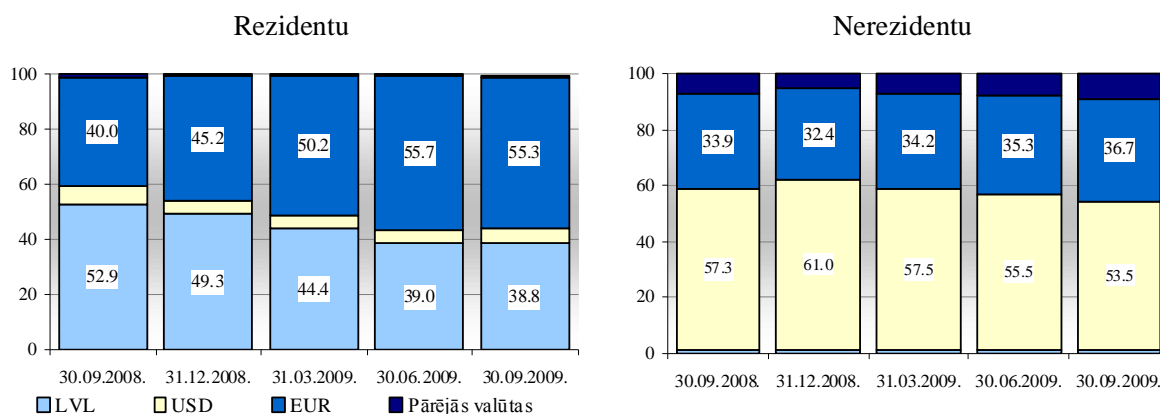
Pārskata ceturkšņa laikā turpinājās izmaiņas noguldījumu termiņstruktūrā. Rezidentu noguldījumos līdzīgā tempā saruka gan pieprasījuma noguldījumu, gan īstermiņa noguldījumu atlikums (attiecīgi par 3.5% un 3.6%), savukārt nerezidentu noguldījumos vienlaicīgi sarūkot pieprasījuma noguldījumiem (par 11.2%), būtiski palielinājās piesaistīto īstermiņa noguldījumu apmērs (par 16.7%). 2009. gada 3. ceturkšņa beigās kopējos banku sektora noguldījumos lielākais īpatsvars (48.6%) bija īstermiņa noguldījumiem (līdz vienam gadam) un pieprasījuma noguldījumiem (45.2%), savukārt vidēja termiņa noguldījumi (no viena līdz pieciem gadiem) sasniedza 6%, bet ilgtermiņa (ilgāk par pieciem gadiem) vien 0.2% (2009. gada 30. jūnijā – 44.2%, 49.7%, 5.9% un 0.2%).

Pārskata ceturksnī noguldījumu valūtu struktūra būtiski neizmainījās. Lai gan rezidentu noguldījumos saruka gan latu, gan *euro* noguldījumu apmērs – attiecīgi par 3.8% un 4% –, tie joprojām veidoja lielāko rezidentu noguldījumu īpatsvaru – attiecīgi 38.8% un 55.3% (2009. gada 30. jūnijā attiecīgi 39% un 55.7%). Nerezidentu noguldījumos joprojām sarūkot noguldījumiem ASV dolāros un latos – attiecīgi par 4.6% un 23.3% –, arī to īpatsvars saruka un septembra beigās bija attiecīgi 53.5% un 1.2%, savukārt *euro* noguldījumu apmēram pieaugot par 2.6%, to īpatsvars palielinājās līdz 36.7% (2009. gada 2. ceturkšņa beigās attiecīgi 55.5%, 1.5% un 35.3%) (sk. 16. att.).

16. attēls

NOGULDĪJUMI VALŪTU GRIEZUMĀ

(procentos)

DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

2009. gada pirmos deviņus mēnešus banku sektors kopumā beidza ar 579.2 milj. latu zaudējumiem (pēc nodokļu nomaksas), kaut arī 10 bankas (tirgus daļa kopējos banku sektora aktīvos – 14.6%) strādāja ar peļņu un kopā nopelnīja 18.3 milj. latu.

Saskaņā ar Komisijas jau 2009. gada sākumā izteikto prognozi, ka, valsts makroekonomiskajai situācijai arvien pasliktinoties, turpmāk sagaidāms ar kreditēšanu saistīto zaudējumu pieaugums, arī 2009. gada pirmo deviņu mēnešu banku zaudējumi galvenokārt ir veidojušies minēto uzkrājumu nedrošiem parādiem dēļ. Banku sektora gūtā operacionālā peļņa (peļņa pirms uzkrājumiem un nodokļiem) šajā periodā bija 268.6 milj. latu jeb par 14.5% mazāka nekā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā.

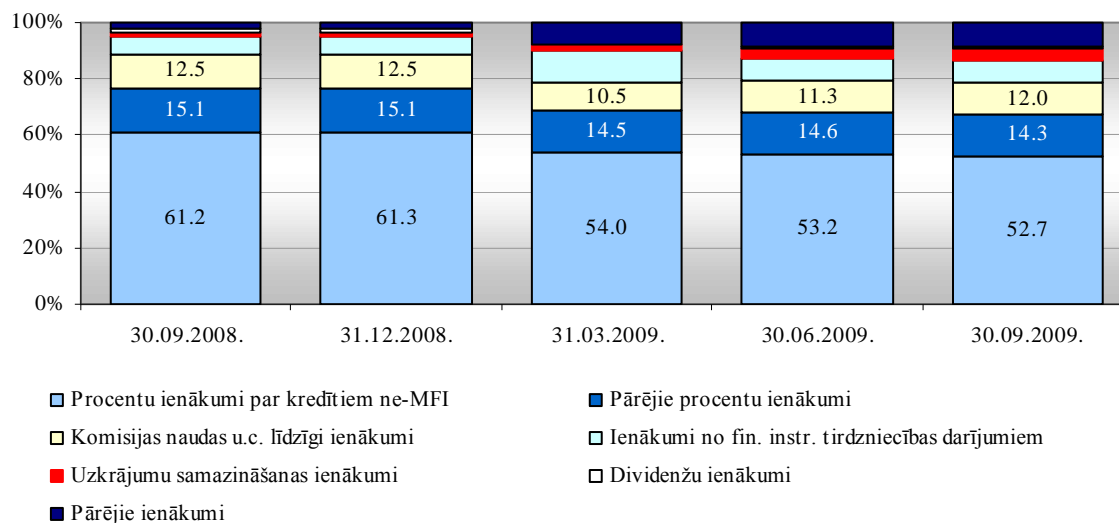
Ienākumu un izdevumu struktūra

Negatīvie banku kreditēšanas pieauguma tempi un kredītu kvalitātes pasliktināšanās pārskata ceturksnī turpināja ietekmēt banku ienākumu un izdevumu struktūru. 2009. gada 3. ceturksnī, turpinoties banku procentu ienākumu par kredītiem ne-MFI kritumam (par 11.7%), attiecīgi arī to īpatsvars kopējos banku ienākumos turpināja sarukt un septembra beigās sasniedza 52.7% (2009. gada 30. jūnijā – 53.2%). Pārskata ceturksnī palielinājās no tirdzniecības ar ārvalstu valūtu un finanšu instrumentu pārvērtēšanas gūtie banku ienākumi, kā arī komisijas naudas ienākumi (sk. 17. att.).

17. attēls

IENĀKUMU STRUKTŪRA

(procentos)

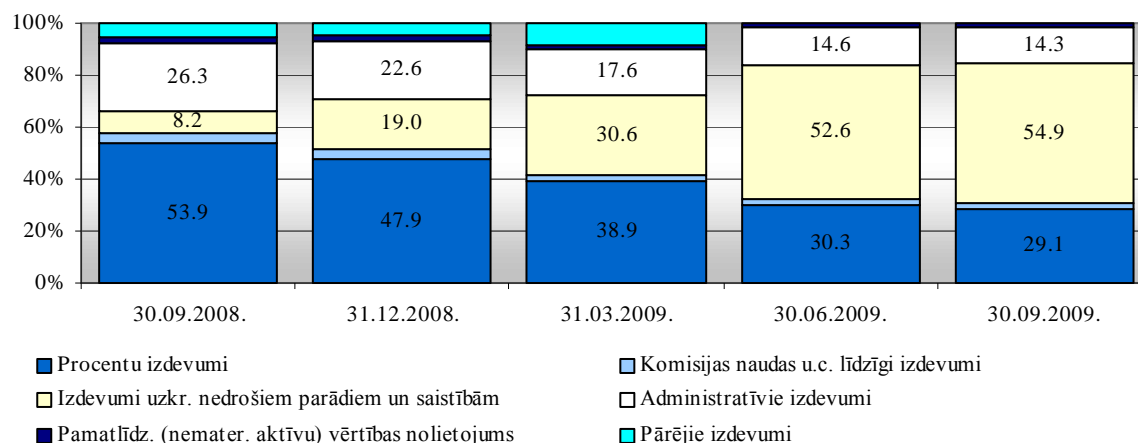

2009. gada 3. ceturksnī, sarūkot gan banku kopējam saistību apmēram pret MFI (par 2.9%), gan piesaistīto ne-MFI noguldījumu apmēram (par 2.6%), samazinājās arī procentu izdevumi par šiem piesaistītajiem līdzekļiem, t.i., attiecīgi par 21.3% un 0.9%, un septembra beigās tie veidoja vien 25.3% no visiem banku izdevumiem (2009. gada 30. jūnijā – 26.6%). Ievērojami pasliktinoties banku kredītportfeļa kvalitātei, arvien būtiskāku vietu banku izdevumu struktūrā pārskata ceturksnī ieņēma banku izdevumi uzkrājumiem nedrošiem parādiem un saistībām. Arī septembra beigās tas bija lielākais banku izdevumu postenis (54.9%) (2009. gada 2. ceturkšņa beigās – 52.6%). Banku administratīvajiem izdevumiem pārskata ceturksnī sarūkot par 5.4%, arī to īpatsvars izdevumu struktūrā samazinājās un septembra beigās bija 14.3% (2009. gada 30. jūnijā – 14.6%) (sk. 18. att.).

18. attēls

IZDEVUMU STRUKTŪRA

(procentos)

BANKU DARBĪBAS RISKI

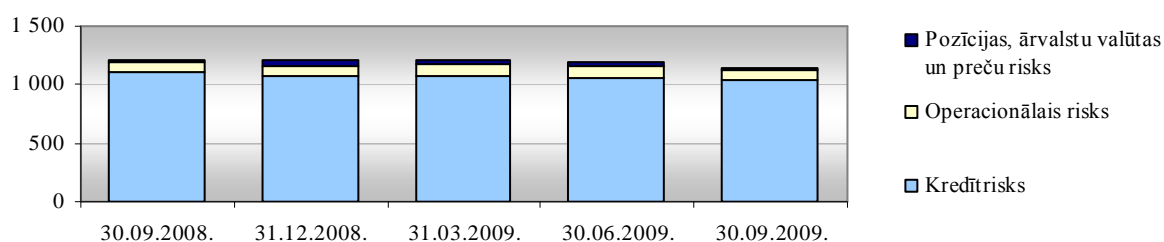
Kapitāla prasības kredītriskam, tirgus riskam un operacionālajam riskam

2009. gada 3. ceturkšņa laikā, mazinoties kredītriska kapitāla prasībām (par 3%), saruka arī banku kapitāla prasību⁵ kopējais apmērs un septembra beigās sasniedza 1,150.4 milj. latu, t.sk. lielāko īpatsvaru jeb 89.8% veidoja bankas portfeļa kredītriska kapitāla prasība, 7.9% – operacionālā riska kapitāla prasība un 2.3% – pozīcijas, ārvalstu valūtas un preču riska kapitāla prasība (sk. 19. att.).

19. attēls

KAPITĀLA PRASĪBU SADALĪJUMS

(milj. latu)

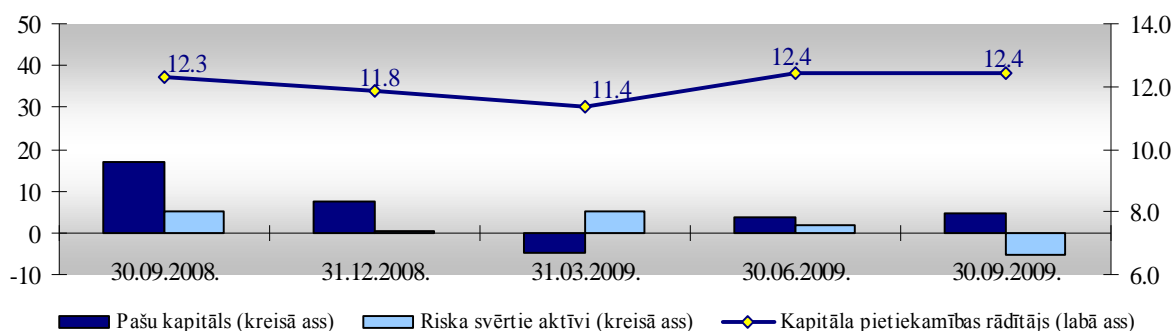

Turpinoties aktīvu kvalitātes kritumam un ņemot vērā nepieciešamību veidot ievērojamus papildu uzkrājumus nedrošiem parādiem, bankas turpina stiprināt savu kapitāla bāzi, gan palielinot pamatkapitālu, gan piesaistot subordinēto kapitālu. Banku pašu kapitālam pārskata ceturksnī palielinoties par 5.2%, savukārt riska svērto aktīvu apmēram sarūkot par 4.4%, banku sektora kapitāla pietiekamības rādītājs palielinājās un septembra beigās sasniedza 13.6% (2009. gada 30. jūnijā – 12.4%) (sk. 20. att.).

20. attēls

RISKA SVĒRTO AKTĪVU UN PAŠU KAPITĀLA GADA PIEAUGUMA TEMPI UN KAPITĀLA PIETIEKAMĪBAS RĀDĪTĀJS

(procentos)

Septembra beigās trim bankām kapitāla pietiekamības rādītājs pārsniedza 9%, savukārt pārējām bankām – 11% (sk. 2. tab.).

⁵ Bankas kapitāla prasība atspoguļo bankas kapitāla apmēru, kas nepieciešams, lai nodrošinātos pret kredītrisku, tirgus riskiem un operacionālo risku.

2. tabula

**BANKU DALĪJUMS GRUPĀS ATBILSTOŠI
TO KAPITĀLA PIETIEKAMĪBAS RĀDĪTĀJAM**

Kapitāla pietiekamības rādītājs (%)	30.06.2009.		30.09.2009.	
	Banku skaits	Banku tirgus daļa (% no kopējiem banku aktīviem)	Banku skaits	Banku tirgus daļa (% no kopējiem banku aktīviem)
Zem 10	1	-	3	20.5
10.1–12	6	49.8	4	19.0
12.1–15	5	30.6	4	19.0
15.1–20	5	13.0	7	40.6
Virš 20.1	4	2.4	3	0.9

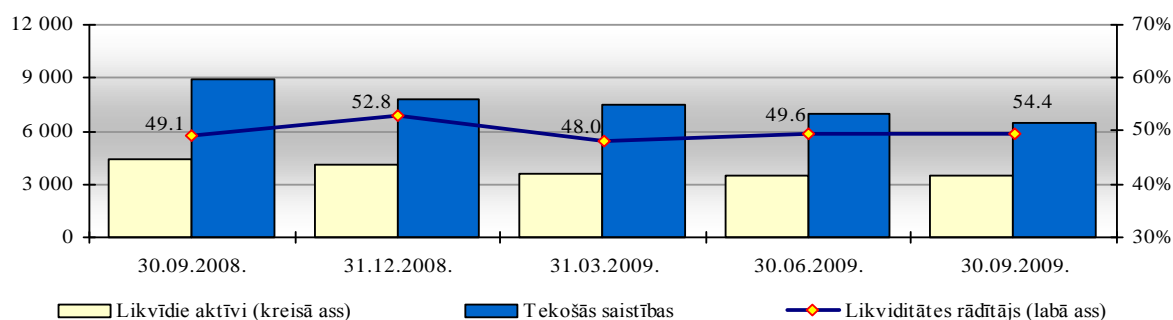
Likviditātes risks

2009. gada 3. ceturkšņa laikā banku sektora likvīdo aktīvu⁶ apmērs palielinājās par 0.9%, savukārt, turpinot mazināties gan banku piesaistīto noguldījumu apmēram, gan saistību apmēram pret kredītiestādēm, attiecīgi par 8.1% samazinājās banku tekošo saistību⁷ apmērs un banku sektora likviditātes rādītājs palielinājās, līdz septembra beigās sasniedza 54.4% (2009. gada 2. ceturkšņa beigās – 49.6%) (kredītiestādēm jāuztur likvīdie aktīvi saistību izpildei pietiekamā apmērā, bet ne mazāk kā 30% no tekošo saistību kopējā apmēra) (sk. 21. att.).

21. attēls

**BANKU LIKVĪDIE AKTĪVI, TEKOŠĀS SAISTĪBAS
UN LIKVIDITĀTES RĀDĪTĀJS**

(tūkst. latu; procentos)

Pārskata ceturkšņa beigās 18 bankās likviditātes rādītājs pārsniedza 40% un šo banku tirgus daļa kopējos banku aktīvos veidoja 74.2% (sk. 3. tab.). Individuālām bankām likviditātes rādītājs septembra beigās svārstījās robežās no 34.8% līdz 99.1% (izņemot četras bankas, kurām likviditātes rādītājs ievērojami pārsniedza 100%).

⁶ Likvīdie aktīvi = nauda kasē + prasības pret centrālajām bankām un citām kredītiestādēm + centrālo valdību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu.

⁷ Tekošās saistības – saistības uz pieprasījumu un saistības, kuru atlikušais termiņš nepārsniedz 30 dienas.

3. tabula

**BANKU DALĪJUMS GRUPĀS ATBILSTOŠI
TO LIKVIDITĀTES RĀDĪTĀJAM**

Likviditātes rādītājs (%)	30.06.2009.		30.09.2009.	
	Banku skaits	Banku tirgus daļa (% no kopējiem banku aktīviem)	Banku skaits	Banku tirgus daļa (% no kopējiem banku aktīviem)
Zem 40	3	25.4	3	25.8
40.1 –50	8	37.7	8	36.3
50.1–70	5	29.7	3	2.9
virs 70.1	5	7.2	7	35.0